

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Допускається до захисту.
Завідувач кафедри менеджменту,
Ю. С. Гринчук професор Ю. С. Гринчук
«13» червня 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
«ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ (НА МАТЕРІАЛАХ ФГ
«ХЛБОРОБ» ТАРАЩАНСЬКОЇ МГ, КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)»

Виконала: Юзепчук Аліна Володимирівна

Керівник: доцент Вихор Микола Васильович

Рецензент: Рибан І. О.

Я, Юзепчук Аліна Володимирівна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу бакалавра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Затверджую.

Гарант ОПП «Менеджмент»,
Коваль доцент Н. В. Коваль
«20» 04 2023 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу бакалавра
Юзепчук Аліні Володимирівні

Тема: «Підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств (на матеріалах ФГ «Хлібороб» Таращанської МГ, Київської області)»

Перелік питань, що розробляються в роботі:

1. Розкрити теоретико-методичні основи конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств.
2. Охарактеризувати організаційно-економічні засади функціонування ФГ «Хлібороб».
3. Дослідити досягнутий рівень конкурентоспроможності підприємства.
4. Сформулювати пропозиції щодо шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Вихідні дані: Наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів, у яких досліджується проблема конкурентоспроможності, ресурси мережі Internet, законодавчі та підзаконні акти України, нормативні документи та звітні дані ФГ «Хлібороб».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	квітень - травень 2023	виконано
Теоретико-методична частина	вересень-грудень 2023	виконано
Аналітична частина	січень-лютий 2024	виконано
Рекомендаційна частина	березень - квітень 2024	виконано
Оформлення роботи	травень 2024	виконано
Перевірка на плагіат	травень 2024	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	травень 2024	виконано
Подання на рецензування	травень 2024	виконано

Керівник

Здобувач

підпис

доцент М. В. Вихор
вчене звання, прізвище, ініціали
А. В. Юзепчук
прізвище, ініціали

Дата отримання завдання «20» 04 2023 року

АНОТАЦІЯ

Юзепчук А. В.

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ФГ «ХЛІБОРОБ»)

Досліджені теоретичні, методичні та практичні аспекти конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Зазначено, що конкурентоспроможність – це порівняльна характеристика підприємства, яка відображає різницю між рівнем ефективності використання всіх видів ресурсів порівняно з аналогічними показниками інших підприємств певної однорідної групи.

Розкриті передумови та особливості формування досягнутого рівня конкурентоспроможності у ФГ «Хлібороб». Відмічено, що підприємство має традиційну для багатьох аграрних підприємств спеціалізацію на вирощуванні зернових культур, соняшнику, ріпаку. Показники економічної ефективності підприємства протягом досліджуваного періоду зростають, що свідчить про високий рівень конкурентоспроможності.

Запропоновані напрямки підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства, зокрема в частині переорієнтації на виробництво екологічно чистої продукції.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 45 сторінок комп'ютерного тексту, 15 таблиць, 4 рисунки, список використаних джерел із 25 найменувань.

Ключові слова: аграрні підприємства, конкурентоспроможність, напрямки підвищення.

ANNOTATION

Yuzepchuk A.

INCREASING THE COMPETITIVENESS OF AGRICULTURAL ENTERPRISES (BASED ON THE MATERIALS OF FARMING "HLIBOROB")

Theoretical, methodical and practical aspects of the competitiveness of agricultural enterprises are studied. It is noted that competitiveness is a comparative characteristic of an enterprise, which reflects the difference between the level of efficiency in the use of all types of resources compared to similar indicators of other enterprises of a certain homogeneous group.

The prerequisites and peculiarities of the formation of the achieved level of competitiveness in the FG "Hliborob" are revealed . It was noted that the enterprise has a traditional, for many agricultural enterprises, specialization in the cultivation of grain crops, sunflower, rapeseed. Indicators of economic efficiency of the enterprise during the studied period are growing, which indicates a high level of competitiveness.

Proposed directions for increasing the level of competitiveness of the enterprise, in particular in terms of reorientation to the production of environmentally friendly products.

Qualification work contains 45 pages of computer text, 15 tables, 4 figures, a list of used sources of 25 titles.

Keywords : agrarian enterprises, competitiveness, areas of improvement.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	5
Висновки до Розділу 1.....	16
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ДОСЯГНУТОГО РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФГ «ХЛІБОРОБ».....	18
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	18
2.2. Оцінка рівня конкурентоспроможності ФГ «Хлібороб».....	24
Висновки до Розділу 2.....	30
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	32
Висновки до Розділу 3.....	38
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Решетнікова О. В., Калюжна Ю. П. Логістичні складові конкурентоспроможності підприємства. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. 2016. Вип. 1(12). С. 158-163.
2. Пуцентейло П. Р. Конкурентоспроможність підприємства: методологія аналізу дефініції. Інноваційна економіка. 2015. № 4 (59). С. 80-86.
3. Богацька Н. М., Христович С. Г. Оцінка конкурентоспроможності підприємства. Молодий вчений. 2019. № 11(75). С. 455-458.
4. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. Одеса: Атлант, 2013. 470 с.
5. Євтушенко Н. О., Гончар Д. К. Механізм управління конкурентоспроможністю підприємств України. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2021. № 1 (35). С. 16-21.
6. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
7. Хайек Ф. Шлях до рабства. К.: Наш формат, 2022. 208 с.
8. Демчук Н. І., Донських А. С., Ясинський В. М. Економічна сутність конкурентоспроможності підприємства та шляхи її підвищення. Економіка і суспільство. 2017. № 13. С. 424-427.
9. Герасимова Г. О., Резанов Е. О. Конкурентоспроможність підприємства: сутність та фактори впливу в сучасних умовах. Економічний простір. 2020. № 154. С. 93-97.
10. Шпикуляк О. Г., Воскобойник Ю. П., Овсянніков О. В. Формування конкурентоспроможності в аграрній економіці. Агроінком. 2007. № 9–10. С. 4–8.
11. Економічна енциклопедія: у 3-х т. / [редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. К.: Вид. центр “Академія”, 2002. Т. 3. 952 с.
12. Дмитрієва А. І., Кирчата І. М., Шершенюк О. М. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Х.: ФОП Бровін О. В., 2020. 340 с.

13. Котлик А.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства на основі процесного підходу: автореф. дис. ...канд. екон. наук. Харків. 2009. 23 с.
14. Зозульов О. Про посилення конкурентних переваг підприємства. Економіка України. 2003. № 8. С. 33–38.
15. Решетнікова О. В., Боровик Т. В., Сімон А. О. Фактори розвитку конкурентоспроможності підприємства. Економічний простір. 2020. № 159. С. 107-110.
16. Гончарук Т. І. Конкуренція: сучасна економічна характеристика та особливості. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 2(32). С. 130-145.
17. Кошельок Г. В., Царьов О. С. Фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/213.pdf>
18. Євтушенко Н. О., Варніцький В. В. Конкурентоспроможності підприємства: поняття, підходи та методи оцінки. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2021. № 3 (37). С. 12-17.
19. Ляшевська В. І., Сквіра І. О., Бойко Ю. А. Конкурентоспроможність підприємств аграрного сектору на зовнішньому ринку. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 21-1. С. 31-34.
20. Руденко М. В. Управління ризиками підприємств аграрного сектору. Бізнесінформ. 2018. № 2. С. 313-317.
21. Соболева М. В. Застосування нецінових методів конкуренції на галузевих ринках України. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/450431>
22. Діденко Є. О., Жураківський П. І. Модель управління конкурентоспроможністю підприємства. Ефективна економіка. 2017. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5590>
23. Кошелупов І. Ф. Система конкурентних стратегій підприємства. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/748/1/%D0%9A.pdf>
24. Євтушенко Н. О., Пільник Т. А. Конкурентна стратегія підприємства: сутність, підходи та принципи формування. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2022. № 3-4(40). С. 29-34.

25. Загорудько В. Л., Варяниченко О. В., Єгорова П. В. Впровадження ощадливого виробництва на підприємствах України. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. Вип. 4(09). С. 92-96.